

תצפית

כל הזכויות שמורות

● **הסימן הראשון להרעת היחסים בין ישראל וצרפת יהיה מינויו של לואי ז'וקס למישרת שרי החוץ בפאריס.** ז'וקס, איש שניהל את המשאיו והמתן עם ממשלת אלג'יריה, ייצג את הקו החדש שיתגבש במשרד החוץ הצרפתי: רכישת לב אלג'יריה החדשה ושאר עמי ערב, תוך הסתייגות גוברת מישראל. הפקידות הקבועה של משרד החוץ הצרפתי דוגלת זה מכבר בקו אנטי-ישראלי, אמרתי בין השאר להימנעות צרפת מלתמוך בישראל בבעיית הפליטים באו"ם.

● **פנחס לבון עשוי להציג רשימה משלו בבחירות שתיערכנה כשנה הבאה בהסתדרות.** לבון החליט כי זו הדרך היחידה שנתרה לו לחזור אל הדירה הציבורית, לגבש סביבו את חוגי מפא"י המתנגדים לקו האנטי-יפוועלי של בן-גוריון ואשכול. הוא מקווה לעזרה של פועלי הנמל בתל-אביב ושל כמה עסקנים מפא"י מן הדרגה השנייה בהסתדרות. מפא"י חוששת מאד מפני התפתחות זו, מאחר שהישג כלשהו של לבון עשוי להוות את לשון-המאזניים בהסתדרות, להוריד את מפא"י עצמה למיעוט.

● **על רקע זה גוברים גם חששות מפא"י מפני פרישה אפשרית של אחדות העבודה מן הממשלה לפני הבחירות להסתדרות,** והופעתה בבחירות להסתדרות כטיעה אופוזיציונית.

● **צמרת מפא"י עוסקת עתה בשיחוד כל עסקן חשוב העשוי להשפיע על לבון שלא ילך בדרך זו.**

דו"ת בקולות מפא"י והעובד הציוני הח' ליטה אז ההסתדרות כי לא מגיעה תוספת יוקר, עוררה את חמת מקבליה-השכר. עתה תבעו מפלגות האופוזיציה — ובצ'יקר מפ"ם ומק"י — כי תשלום תוספת-יוקר מיד, מבלי לחכות עד ה-15 ביולי.

● **הנהגת ההסתדרות ידעה על התסיסה הגוברת בחוגי הפועלים.** היא גם ידעה שהתייצבותה נגד תשלום תוספת-יוקר היר תה משימה מיידית את רסן השלטון על מאות אלפי הפועלים הממורמרים. על כן הודיעה שהיא דורשת להפעיל סעיף סודי בהסכם תוספת-היוקר האחרון, שנחתם עם התאחדות בעלי-התעשייה. סעיף זה, שנשמר בסוד כדי לא לעורר בהלתי-פיוחות, קבע כי "אם יחולו התרגשויות במשק" תשלום תוספת-יוקר לפני המועד שנקבע.

● **שר האוצר התנגד בתוקף לתשלום תוספת-יוקר,** בהטעמו כי הדבר עלול לסכן את המדיניות הכלכלית החדשה, וישים לאל את התקתה שנתלו ב"פירות הל"י". "יש להקפיד את השכר!" קבע, אחרת יתחיל מחול-שדים חדש של התייקרות, אשר שוב ייקר את הייצור ויפגע ביכולת התעשייה הישראלית להתחרות בשווקי העולם.

● **הקנוניה נרקמת.** ככל שהתקרב ה-

לאומה האלג'ירית הגיבורית, הצליחו-נא בשלום ובכבוד. הוספתם פרק מזהיר נוסף להיסטוריה של המרחב המשותף. תחי אל-ג'יריה הומופשיה והדמוקראטיה! חתום: ה' וועד הישראלי למען אלג'יריה הומופשיה.

● **לאחמד בן-בלה,** הממשלה האלג'ירית, תונים: ביום שיחרורו, אנו מברכים אותך, יום המאבק הגיבורי, דוגמתך המפוארת תשמש השראה לכל שוחרי-החרות בישראל ולכל העמים במרחב המשותף שלנו. תחי אלג'יריה! חתום: הוועד הישראלי למען אלג'יריה הומופשיה.

● **בלקאסס כריסי,** הממשלה האלג'ירית, תונים: שוחררי החרות בישראל מברכים אותך עם סיומו המוצלח של המשא ומתן שלך, אנו מצדיעים לך כלוחם וכ- מדינאי, על פעולתך למען עמך ולמען המר- חב המשותף לנו. חתום: הוועד הישראלי למען אלג'יריה הומופשיה.

● **לעבד אל-קאדר צ'נדלי,** הממשלת האלג'ירית, ניריורק: ביום עטור-התילה זה, משתתפים כל שוחרי החרות והצדק בשמ- חתם ומתפללים למען שנינוכם הסופי. תחי אלג'יריה! תחי הידידות בין עמינו! חתום: הוועד הישראלי למען אלג'יריה הומופשיה.

● **בחברה טובה.** גם הויד בן-גוריון שלח מיברק — אבל לכתובת אחרת. הוא בירך את נשיא צרפת, שארל דה-גול, אולי מתוך תקוה לרכך עד כמה שאפשר את התוצאות הבלתי-ימנעות של השלום לגבי מדיניות צרפת (ראה הנידון).

אולם גם במיברק זה נשאר ראש ממי- שלת-ישראל נאמן לעצמו. הוא התמיץ הדי- דמנות אחרונה זו לכלול במיברק לנשיא הצרפתי כמה מלים טובות על אלג'יריה ה- חדשה, ולו גם ברכה סתמית לעצמאותה. ספק אם מיברק זה ישכנע את מנהיגי אוראה-אס, המתעקשים לראות בישראל בת- ברית במלחמתם נגד ממשלת צרפת. הכריזו בשבוע שעבר דובר המחתרת הפאשיסטית באוזני כתב אי-בינו סטאנדארד הלונדוני: אחרי שאוראה-אס יתפוס את השלטון ב- חלק מאלג'יריה, עם הסתלקות הצבא הצר- פתי, הוא יבקש עזרה "מישראל, מפורטוגל, מבלגיה ומדרום-אפריקה" כדי להשתלט על המדינה כולה.

המשק

תוספת היוקר

נחכה עד ה-16 במאס, הודיעו נציגי הפועלים למוכיר ההסתדרות אהרן בקר. "אחר-כך, נראה".

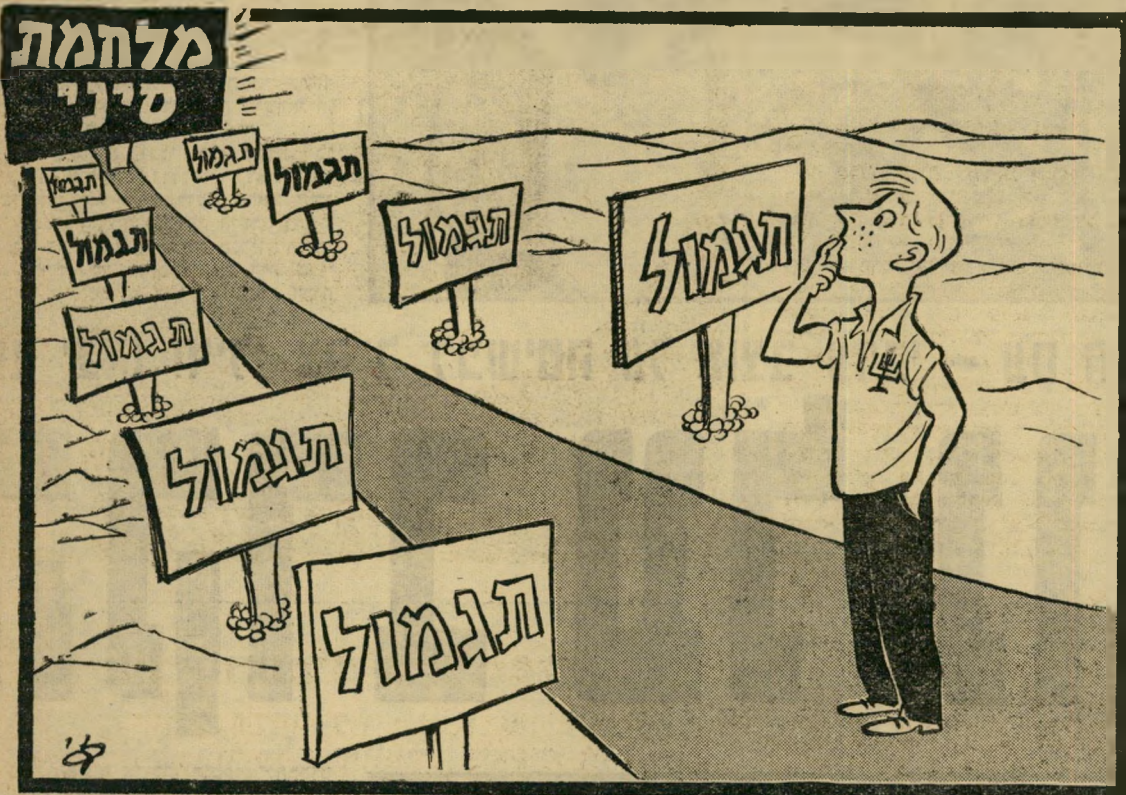
מוכיר ההסתדרות נשם לרוחה. הודעת העובדים לא פתרה אמנם את הבעיה, אבל היא לפחות הבטיחה הפוגה של חודש ימים במלחמה שפרצה עם הכרזת הפיחות. היתה זו מלחמה שהדאיגה מאד את מוכיר ההסתדרות וראשי מפא"י. התארגנות העצמאית של עשרות ועדי-עובדים, הכרזת שביתת אזהרה המונית, והאיום בהפגנות המוניות ושבייתות חסרות-תקדים לא היה לפי רוחם. על דגל הפועלים היתה חרותה דרישה יסודית אחת: תשלום תוספת-יוקר מיד.

לבסוף הסכימו לשביתת-נשק עד ה-16 במאס, כי ביום זה נודעה הלשכה לסט- טיסטיקה לפרסם את נודות אינדקס יוקר המחיה של חודש פברואר. על סמך הסט- טיסטיקה, יחדשו את מאבקים. עד או, הב- טיחו למוכיר ההסתדרות, לא ייגררו אחרי פועלי מק"י, שיצעו מאבק צרוף וקיצוני. מחול-שדים חדש. מלבד ועדי העוב- דים פעלו בחזית תוספת-היוקר ארבעה כוחות עיקריים:

● **התאחדות בעלי-התעשייה,** עמה חתום ההסכם על תוספת-יוקר. היא הסתמכה על ההסכם האחרון שנחתם עם ההסתדרות, לפיו יש לשלם תוספת-יוקר פעם לחצי- שנה, וזאת רק במקרה שהאינדקס עולה ביותר משלושה אחוזים משך אותה תקופה. המועד הבא לתשלום יחול רק ב-15 ליולי; עד אז, ענוו התעשיינים, אין לשלם שום תוספת. הם גם נופפו בסעיף סודי של ההסכם עם משרד-המסחר-התעשייה, בו הת- חיבו לא להעלות את מחירי הוצרתם. ב- סעיף זה נאמר, כי אם יאלצו לשלם תוס- פת-יוקר יוכלו גם להעלות את המחירים.

● **האופוזיציה צעקה** כי כל עניין תוס- פת-היוקר גובל עם רמאות גלויה, וכי ממי- לא מגיעה לפועלים תוספת-יוקר שלא שול- מה בחודש ינואר. כאשר נערך חישוב האינדקס בינואר, נקבע כי חלה עליה של 2,8 נקודות, ועל כן אין לשלם תוספת-יוקר. אולם עליה זו לא כללה את עליית מחירי הפירות והירקות, שהסתכמה בעוד 1,8 נקד-

● **שפנש עם שליח הוועד הישראלי** הודה לו על פעולות הוועד.

האם לא הייתי כאן כבר פעם?

● **יש כל הפיכויים שיתחדשו הפגנות ושבייתות פועלים,** על רקע הדרישה לתשלום תוספת-יוקר. כבר עתה רוחות בקרב ועדי-הפועלים הדעה כי הוויכוחים הממושכים במוסדות מפא"י אינם אלא תמרונים-השהיה, שיאפשרו למנגנון התעמולה וההפחדה של המפלגה לשבור את דורשי התשלום. גם עמדתו של מוכיר ההסתדרות בדיונים אלה לא סיפקה את הפועלים, ואפשר לצפות כי במהלך מאבקים יערו מעליהם את מרות ההסתדרות.

● **כמסגרת מלחמתה של צמרת מפא"י בתובעו תשלום תוספת-היוקר,** יתרכבו הכרזות של "ועדי-עובדים מטעם", כי הם מוזתרים על תוספת-יוקר. דבר זה עשוי לגרום אחריו התנגשויות במקומות העבודה, בין העסקנים לבין הפועלים שבחרו בהם.

● **יגבר הלחץ הפנימי בתוך אחדות-העבודה להציג אולטי- מטום ברור ומפורש למפא"י, שאם לא תשלם את תוספת- היוקר, תפרוש אחדות-העבודה מן הקואליציה.** התסיסה הפנימית במפלגה זו עלולה למצוא את ביטוייה בזמן הקרוב בסניף התל-אביבי של המפלגה. העסקנים העירוניים, התומכים ברובם בקו האנטי-מפא"י, מתמרמרים

לאחרונה על מזכירי הסניף חברי קיבוצים, עומדים לתבוע את הכנסת העירוניים לתפקידים המרכזיים, עלולים אף לדרוש את סילוקו של מזכיר הסניף, חבר הקיבוץ-המאוחד.

● **קריאות-אזעקה עומדות להגיע לירושלים מכל שגרירויות ישראל בעולם המערבי, בקשר עם "חוק לשון הרע".** העמנוות העולמית, שהודועה מן החוק, עומדת להגביר את מערכתה נגדו בגל של מאמרים ראשיים ותגובות אחרות. המסע, שהתחיל כבר בחשובי העתונים באר- צות-הברית, מתפשט בימים אלה לבריטניה, יעבור משם גם לצרפת. שגרירי

ישראל נתקלים בשאלות חריפות מצד עתונאים, אינם מסוגלים לתת תשובה משכנעת. כך הגיב שגריר ישראל בלונדון, על שאלתו של עתונאי חשוב, כי "החוק מכונן רק נגד שבועון מסויים, המפריע לממשלה".

16 במאס התחממו העניינים. המאבק על תשלום או אית-שלום תוספת-יוקר לא ירד מכותרות העיתונים, מדיוני הממשלה והמס- לגות. ואז הפליט אשכול ברוגוזה: "מה כל הרעש הזה? הרי האינדקס עלה בסך הכל פחות מנקודה אחת בפברואר!"

היה זה את-אזהרה לוועדי העובדים, כי נרקמת קנוניה אדירה נגדם. הם עקבו אחרי התמרונים בתוך מפא"י, במאבק לנחש כיצד תיפול ההכרעה.

הנהגת המפלגה נראתה חלוקה לשניים: מצד אחד עמדו בקר ואנשי ההסתדרות, וכנגדם השרים הכלכליים ומצדדיהם. כאשר נערכה הצבעה ראשונה בוועד הכלכלית של המפלגה, היתה ידו של אשכול על התח- תונה. ברוב של ארבעה נגד שלושה, הח' ליטו חברי הוועד כי יש לשלם תוספת- יוקר. מה שלא הוכרע עדיין היה: איזה תוס- פת? הברירה: תוספת של 3% לשכר כל הפועלים, או תוספת של 3% למשתכ- רים עד 300 ל"י לחודש. תוספת זו תשלם מיד, תיחשב כמיקדמה על חשבון תוספת- היוקר שתקבע סופית ב-15 ביולי. אך אשכול לא נכנע, העביר את הוויכוח למוד- כירות המפלגה.

ואז בא ה-16 במאס, ועמו הודעה יבשה מטעם הלשכה לסטטיסטיקה, כי אינדקס יוקר-המחיה לא עלה במשך חודש פברואר אלא ב-0.6%.

● **אחיות-עיניים?** לאישי-המקצוע קל היה להבין מה קרה. הוא ידע על נוהג "אילוף" האינדקס — הורדת-מחירים מלא- כותית, על-ידי האינדקס מחדש. גם הפעם קרה דבר דומה: במחצית הראשונה של (הסך בעמוד 11)